

**YAZIM KILAVUZU'NDA TESPİT EDİLEN
TUTARSIZLIKLAR ÜZERİNE ARTZAMANLI
BİR İNCELEME**

*Mehmet YASTI**
*Bekir DİREKCI***

ÖZET

Tanzimat döneminde başlayan yeni alfabe ve yazım tartışmaları, 1 Kasım 1928'de yeni alfabenin kabul edilmesiyle yazım boyutunda günümüze kadar devam etmiştir. Yeni alfabede söyleyişe dayalı bir yazım düzeni benimsenmiştir. Kelimelerin nasıl yazılacağı da Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan Yazım Kılavuzu'nda belirtilmiştir. Ancak, Kurum tarafından hazırlanan ve 24. baskısına ulaşan kılavuzun önceki baskıları ile sonraki baskıları arasında, aynı kelimelerin farklı yazılışları tespit edilmiştir. Bu değişiklikler tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Bu makalede Türk Dil Kurumu'nun yayımladığı Yazım Kılavuzu'nun 1929, 1941, 1965, 1977, 1993, 1996, 2005 yılı baskılarındaki A dizininde yer alan kelimeler; Düzeltme İşaretinin Yazımı, Fonetik Değişiklik Olan Kelimelerin Yazımı, Birleşik Kelimelerin Yazımı olmak üzere 3 ana başlıkta incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazım, Türk Dil Kurumu, Yazım Kılavuzu

**A DIACHRONIC ANALYSIS ON THE CONTRADICTIONS
FOUND IN THE DICTIONARY OF SPELLING**

ABSTRACT

Discussions on new alphabet and orthography(spelling) which started in the Tanzimat Era have remained with the acceptance of new alphabet in 1st November 1928 until today in the aspect of spelling. A spelling order based upon pronunciation was adopted

* Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Arş. Gör. elmek: myasti@selcuk.edu.tr

** Selçuk Üniversitesi Rektörlüğü Türk Dili Bölümü, Okutman, elmek: bdirekci@gmail.com

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

in newly accepted alphabet. How to spell the words was also specified in the dictionary of spelling prepared by the Turkish Language Association(TDK). However, different spellings of the same words in the dictionaries of spelling prepared by the Association and that have come at 24th edition were detected between previous editions and next editions. These differences have also given rise to discussions. In this article,the words that take place in index A of the editions of 1929, 1941, 1965, 1977, 1993, 1996 and of 2005 published by TDK are examined under three main titles as the Writing of Correction Mark, as the Spelling of the Words That Have Phonetical Differences and as the Spelling of Compound Words.

Key Words: Spelling, The Turkish Language Association (TDK), dictionary of spelling

Giriş

Tanzimat'tan beri alfabe ile ilgili yapılan tartışmaların temelini, Arap alfabesinin yazım bakımından Türkçeyi ifade etmede yetersiz olduğu görüşü oluşturmuştur. Bu tartışmalar 1 Kasım 1928'de Latin alfabesinin kabul edilmesiyle yazım boyutunda, günümüze kadar sürmüştür. Latin alfabesinin kabul edilmesinden sonra dilde hâlihazırda kullanılan bazı yabancı kelimeler ile birleşik kelimelerin yeni alfabeyle nasıl yazılacağı, ağız farklılıklarının yazımda nasıl gösterileceği gibi konular gündeme gelmiştir. Bu da “*dildeki sözcüklerin doğru yazımını gösteren ve sözcüklerin doğru yazılması için gerekli olan kuralları gösteren kitap*” şeklinde tarif edilen “yazım kılavuzu” ihtiyacını ortaya çıkarmıştır (Ötüken Türkçe Sözlük 2007, 2/2162). Yazım Kılavuzu'nu ülkemizde hazırlamak, yazmak ve yayımlamak görevi Anayasa'nın 134. maddesi 2876 sayılı yasanın 37. maddesinin b fıkrasına göre Türk Dil Kurumuna verilmiştir (Yazım Kılavuzu 2005, I).

Türk Dil Kurumu'nun bugüne kadar *İmlâ Lûgati*, *İmlâ Kılavuzu*, *Yeni İmlâ Kılavuzu*, *Yeni Yazım Kılavuzu*, *Yazım Kılavuzu* gibi adlarla yayımlamış olduğu kılavuz, 24. baskısına ulaşmıştır. Bu baskılarda gerek Türkçe gerekse yabancı dillerden Türk diline giren birçok sözcüğün yazımında birliğin sağlanamamış olması tartışmalara yol açmıştır. Yeni alfabenin kabul edilmesinden hemen sonra yazımda sorunlu olan kelimelerin yazımını ve yazım kurallarını göstermek için Dil Encümeni tarafından Arap ve Latin harfli “*İmlâ Lûgati*” yayımlanır. Acele ile hazırlanan bu kılavuzda birçok yanlışlık ve

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

eksiklik tespit edilmiştir. Bu yüzden kılavuzda belirtilen birçok hususa daha o dönemde itiraz edildiği ve çeşitli önerilerin yapıldığı görülmektedir. İmlâ Kılavuzu'nun Ön söz'ünde bu durum şöyle ifade edilmiştir: “İmlâ Lûgati ile yerleşen ve okullarda bugün dahi kullanılmakta olan yazış tarzı üzerine, daha ilk gününden beri, birtakım itirazlar ileri sürülmemiş değildir. Bu itirazların en çoğu yabancı sözlerden birtakımının özelliklerini yazıda göstermemek işine dokunmaktadır. Ancak, alfabe işinde, yalnız olanı göstermek düşüncesiyle değil, bir **devrimci duygusuyla** hareket edenler, bu itirazları hiçbir vakit kabul etmemişlerdir...İmlâ Lûgati'nin tertibile mükellef olan Heyetimiz, imlâ güçlüğünün, bilhassa arapça ve acemce kelimelerde bulunduğunu göz önüne koyarak, ilkönce, Şemseddin Sami Beyin Kamusu Türkîsile Encümenimiz azasından M. Baha Beyin Yeni Türkçe Lûgati'ndeki bütün kelimelerin imlâsını dercetmeği tensip etmişti. Fakat, sonradan, halk tarafından bir türlü benimsenememiş ve bugünkü yazı dilimizden atılmış olan birtakım lüzumsuz kelimelerin İmlâ Lûgati'nden çıkarılmasını muvafık buldu. Filvaki, bu kelimelerin ve arap-acem sarf kaidelerile yapılmış ve halk dilinde yer bulamamış olan terkiplerin resmî daire isimlerinden ve bu dairelerden çıkan bütün yazılardan atılması, şüphesiz, harf inkılâbının türk diline yapacağı eyiliklerin birincilerindedir....acil olan ihtiyacı karşılamak için acele tertip edilen İmlâ Lûgatine, bugün kullanılmakta olan lüzumlu Türkçe kelimelerden bazılarının konması unutulmuştur” (İmlâ Kılavuzu 1942, VI).

İmlâ Lûgati, on üç yıl kullanılmıştır; ancak, bu çalışma bazı eksiklikler ve yanlışlıklardan dolayı eleştirilere uğramıştır. Bu yüzden kılavuzu tekrar ele almak ihtiyacı ortaya çıkmıştır. 1941 yılında Necmi Dilmen başkanlığında oluşturulan komisyon tarafından incelenen İmlâ Lûgati'nde birçok hata tespit edilmiştir. Kılavuzun 1941'de “İmlâ Kılavuzu” adıyla yayımlanan ikinci baskısında önceki baskıda tespit edilen hatalara ve eksikliklere çözüm getirilmeye çalışılmıştır.

1941'de yayımlanan İmlâ Kılavuzu yazımdaki birçok sorunu çözerek istikrara kavuşmasını sağlamıştır. İmlâ Kılavuzu'nda, yapılan değişiklikler: “İmlâ Lûgati'nin hazırlanması sırasında birçok düşünce çarpışmaları olmuş, ilk formlarında bir düşünceye göre tutulan yol, sonraki formlarda başka bir düşünceye göre değişmiş, sonuna da ayrıca ilâveler, tashihler konulmak gerekmişti. Yazı ve basma hayatımızda esaslı ve büyük bir sarsıntı yapacak fazla değişmeler ve yenilikler yapılmamıştır. On üç yıldan beri okullarda ve yazılarda görülen tecrübeler göre, esaslar daha belirli olarak gösterilmiş, elden geldiği kadar güçlüklere kolaylaştırıcı yollar aranmış, İmlâ Lûgati'nin ilâve ve düzeltmeleri yerlerine konulmuş, eksikleri

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010

tamamlanmış, yanlışları düzeltilmiştir." (İmlâ Kılavuzu 1942, III-VIII) şeklinde ifade edilmiştir.

İmlâ Kılavuzu'nun 1942, 1948, 1956, 1957, 1960 ve 1962'de olmak üzere yedi baskısı yayımlanır (Yazım Kılavuzu 2005, II-III). Kılavuzun bu baskılarında yazım kurallarının çoğu değişmeden kullanılarak bir gelenek meydana getirilmiştir (İmlâ Kılavuzu 2000, VI). Tablolarda bu durum daha açık bir şekilde görülecektir.

1965 yılı yazım çalışmalarında bir dönüm noktası sayılır. 1965'te "Gramer" Kolu Başkanı olan "Vecihe Hatipoğlu'nun çalışması "Yeni İmlâ Kılavuzu" adıyla yayımlanır. Yeni İmlâ Kılavuzu, o zamana kadar oturmuş birçok kuralı altüst etmiştir. Bu da yeni tartışmaları beraberinde getirmiştir. Yazım Kılavuzu'nda bu durum şöyle açıklanmıştır: "Adına 'yeni' sözü eklenen ve 1928'de yayımlanan İmlâ Lûgati ile onu izleyen altı baskıyı bir kenara bırakan 1965 kılavuzu, Türkçenin biçim bilgisi yapısını zorlayan kurallar içeriyordu." (Yazım Kılavuzu 2005, III). Yeni İmlâ Kılavuzu'nun bazı ufak değişikliklerle 1966'da ikinci, 1967'de üçüncü, 1969'da dördüncü baskısı yayımlanır. 1970 yılındaki beşinci baskısında *Yeni Yazım (İmlâ) Kılavuzu* olarak adı değişen çalışmanın tıpkıbasım olarak altıncı baskısı ve 1973'te yedinci, 1975'te sekizinci baskıları, eserin, 1977 yılında *Yeni Yazım Kılavuzu* adıyla dokuzuncu, 1980'de onuncu, 1981'de on birinci baskıları yayımlanır. (Yazım Kılavuzu 2005, IV).

Yeni İmlâ Kılavuzu'nun ortaya çıkardığı sorunları gidermek için 1985 yılında Prof. Dr. Hasan Eren yönetiminde kılavuzun *İmlâ Kılavuzu* adıyla yeni baskısı yayımlanır; ancak, bu çalışma da yazım sorunlarını çözmeye yeterli olmamıştır. Bu kılavuzla ilgili yapılan eleştiri ve önerilerden hareketle eserin 1988 yılında genişletilmiş yeni baskısı yayımlanır. 1993, 1996 ve 2000 yıllarında daha önceki deneyimlerden, öneri ve itirazlardan hareketle ve gelenekleşmiş kullanımlar da dikkate alınarak İmlâ Kılavuzu'nun yeni baskıları yapılır. (Yazım Kılavuzu 2005, IV).

Son olarak 4 Kasım 2003 tarihinde Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu tarafından "*İmlâ Kılavuzu Çalışma Grubu*" oluşturulur. Bu çalışma grubu, yazımı tartışmalı ve çok şekilli olan kelimelerden hangisinin temel alınması gerektiği konusunda birçok kaynağı taramış ve kılavuzun önceki baskılarında yer alan tartışmalı kullanımları da gözden geçirerek "*Yazım Kılavuzu*" adlı çalışmayı 2005 yılında yayımlar.

Bu makalede Yazım Kılavuzu'nun 1929, 1942, 1965, 1977, 1993, 1996, 2005 baskılarındaki A dizininde yer alan ve yazımında

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

farklılık olan kelimeler sınıflandırılarak bu kelimelerin baskılara göre aldığı şekiller ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın başlangıcında amaç yukarıda zikredilen baskıların tamamının taranması idi. Ancak, daha A dizininde beklentilerin çok üzerinde farklı kullanımlarla karşılaşıldığı için çalışma sadece A dizini ile sınırlandırılmıştır. Bölümlerle ilgili tablolar makalenin sonunda sunulmuştur.

1. Düzeltme (İnceltme, Uzatma ve Nispet) İşaretinin Kullanımı

Düzeltme işaretinin kullanımı kılavuzdaki tartışmalı konulardan biridir. Arap, Fars ve batı dillerinden alıntılanan bazı kelimeler ile Türkçe kelimelerde bu işaretin kullanılıp kullanılmaması tartışmalara ve çelişkilere yol açmıştır.

Bugün harf sistemini kullanan yazılarda; söyleyişe (sese), kökene ve geleneğe bağlı olmak üzere üç çeşit yazım düzeni vardır. Türk alfabesinin yazımında söyleyiş (ses) temel alınmıştır. Türkiye Türkçesinin yazımında İstanbul ağzına dayanan ortak söyleyiş esastır. Bu yazım düzeninde kelimeler nasıl konuşuluyor, nasıl telaffuz ediliyorsa o şekilde yazıya geçirilmelidir (İmlâ Kılavuzu 1996, VII).

Asırlardır çeşitli dillerle etkileşim içerisinde olan dilimize yabancı dillerden birçok kelime girmiştir. Bu kelimelerden bazılarında telaffuzdan kaynaklanan anlam karışıklıklarını gidermek için kelimelerin aslında olan ama Türkiye Türkçesinde olmayan uzun ve ince ünlüler ile nispet i'si göstermek için tek bir işaret (^) kullanılmaktadır. Bu durumun bazı kelimelerin söylenişinde karışıklıklara yol açtığı ortadadır. Bunu önlemek için 1993 İmlâ Kılavuzu'nda uzun ünlüler üzerine *galip/gālip*, *gazi/gāzi*, *gafil/gāfil*, *katil/kātil*.. örneklerinde olduğu gibi (-) işaretinin kullanılması teklif edilmişse de kılavuzun 1996, 2000 ve 2005 yılında yapılan baskılarında bu önerinin uygulanmadığı görülmüştür (İmlâ Kılavuzu 1993, 9). Düzeltme işaretinin k'yi ince okutma endişesi bunda etkili olmuştur (İmlâ Kılavuzu 1996, 7).

Kılavuzun ele alınan baskılarında düzeltme işaretinin kullanıldığı yerler genel itibarıyla üç maddede toplanmıştır. Birincisi yazılışları aynı, okunuşları ve anlamları farklı olan kelimeleri ayırt etmede uzun ünlülerin üzerine konur: *adem* “yokluk”/âdem “insan”, *adet* “sayı”/âdet “geleneğe”, *alem* “bayrak”/âlem “dünya”, *alim* “her şeyi bilen”/âlim “bilgin”, *aşık* “eklem kemiği”/âşık “tutkun”,... gibi. İkincisi, Arap, Fars ve batı dillerinden alıntılanan kimi kelimelerde, bazı ekler ile özel adlarda bulunan ince g, k, l ünsüzlerinden sonra gelen a ve u ünlülerinin üzerine ince okunduğunu göstermek için

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

düzeltilme işareti konur: *dergâh, dükkân, gâvur, evlât, Lâtin, plân...* gibi. Düzeltilme işaretinin kullanıldığı üçüncü yer ise nispet i'sidir. İsmın belirtme hâli eki ve iyelik eklerinin karıştırılmasını önlemek için bazı Türkçe kelimeler ile alıntı kelimelerde kullanır: (*Türk*) *askeri/askerî (okul), (İslam) dini/dinî (bilgiler), ilmi/ilmî, resmi/resmî, türkü/türkî, varsağı/varsagî,...* gibi kelimelerin anlam yönünden karışması önlenmiş olur (İmlâ Kılavuzu 1993, 9).

Çalışmanın sonunda sunulan Tablo 1.'de Türk Dil Kurumu'nun değişik zamanlarda yayımladığı kılavuzdaki A dizininde yer alan düzeltilme işaretli kelimeler verilmiştir. Tabloda görüldüğü üzere düzeltilme işaretinin kullanımında 1977 yılında yayımlanan kılavuz bir dönüm noktası sayılabilir. Bu kılavuzda düzeltilme işaretinin kullanımı sınırlandırılmıştır. Özellikle inceltme ve nispet i'sinde düzeltilme işareti kullanılmamıştır. Kılavuzun daha önceki baskılarında düzeltilme işareti ile yazılan kelimelerin çoğu bu kılavuzda düzeltilme işareti olmadan kullanıma girmiştir. Bu uygulama kılavuzun 1988 yılı baskısında değiştirilmiştir. Kılavuzun 1996 ve 2000 yılı baskılarında çoğunlukla 1988'de alınan kararlar uygulanmakla beraber 2005 baskısında düzeltilme işaretinin birkaç kelime hariç kaldırıldığı görülmüştür. 2005 Yazım Kılavuzu'nun düzeltilme işareti başlıklı kısmının 1. maddesinde düzeltilme işaretinin kullanılacağı yerler için “*Yazılışları bir, anlamları ve okunuşları ayrı olan kelimeleri ayırt etmek için, okunuşları uzun olan ünlülerin üzerine konur.*” (Yazım Kılavuzu 2005, 6) denilirken hemen altında yer alan uyarılar kısmında ise bazı kullanımların (katil<katl “öldürme”, kadir<kadr “değer”,...gibi) düzeltilme işareti olmadan yaygınlaştığı ifade edilmiştir. Bu ifade 1. madde ile çelişkili bir durum meydana getirmiştir. Bu açıklamalar yazında ortak bir yazımın meydana getirilmesinde dayanak noktamızın yazım kılavuzu mu ya da diğer yayımlarda yer alan kullanımlar mı olacağı noktasında soru işaretleri oluşturmuştur.

1.1. Türkçe Olmayan Ön Eklerin Yazımı

Yazılışları aynı, görevleri ve okunuşları farklı olan Arapça bi-, ile Farsça bî- ekinin birbirinden ayırt edilebilmesi için Farsça bî- ön ekinde düzeltilme işareti kullanılmıştır (İmlâ Kılavuzu 1996, 7). Bu kullanımın herhangi bir açıklama yapılmamakla beraber 2005'te yayımlanan Yazım Kılavuzu'nda kaldırıldığı görülmüştür. Astrid Menz “*Kılavuzlarda ve Kullanımda Türkçe İmlâ*” adlı çalışmasında bazı Arapça ve Farsça kelimelerde kullanılan bi- ve bî eklerini ön ek olarak değil, geldiği kelimeye sabitleşmiş bir yapı olarak değerlendirmiştir (Menz 2008, 44). Bu yazım farklılığına incelenen iki kılavuzda rastlanmıştır.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

Türkçe olmayan ön eklerin yazımı

<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
aç biilaç, -cı	aç biilâç, -cı

1.2. Kesme İşaretinin Kullanımı

Kesme işareti, Türkçe olmayan kelimelerin aslında olan ayın ya da hemze işaretini göstermek için kullanılmıştır. Yazım Kılavuzu'nun baskıları arasında sadece 1996 yılında yayımlanan İmlâ Kılavuzu'nda bu kesme işaretinin kullanıldığı tespit edilmiştir. İmlâ Kılavuzu'nun "Alıntı kelimelerde kesmeli yazılış" başlığı altında kesme işaretinin kullanıldığı yerler örneklerle açıklandıktan sonra bazı alıntı kelimelerin Türkçenin ses düzenine uymasından dolayı bu kelimelerin aslında yer alan kesme işaretinin kullanılmaması gerektiği ifade edilmiştir (İmlâ Kılavuzu 1996, 18). Bu açıklama da kesme işaretinin tam olarak nerelerde kullanılması gerektiği hususunda bir çelişki meydana getirmiştir.

Kesme işaretinin yazımı

<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
anane	an'ane	anane	anane	anane	anane	
ananevi	an'anevî	ananevî	ananevi	ananevî

1.3. İki'den Çok Farklı Yazımı Olan Kelimeler

Bazı alıntı kelimelerdeki düzeltme işaretinin gösterilip gösterilmemesindeki kararsızlık aynı kelimenin baskılara göre üç farklı yazımını ortaya çıkarmıştır. Tablo 4'te görüldüğü üzere kılavuzun önceki baskılarında kullanılan düzeltme işaretinin 2005'teki Yazım Kılavuzu'nda kaldırıldığı görülür.

İki'den fazla farklı yazımı olan kelimeler

<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
abidevi	abidevî	abidevî	abidevî	âbidevi
aşari	aşarî	âşarî	aşarî	âşari

2. Fonetik Değişikliğe Uğrayan Kelimelerin Yazımı

Genel itibarıyla Yazım Kılavuzu'nun 1993 yılına kadar çıkan baskılarında fonetik değişikliğe uğrayan kelimelerin yazımında söyleyişteki yaygınlığın temel alındığı, 1993'ten sonraki baskılarda ise sözcüğün aslına ve Türkçenin ünlü-ünsüz uyumlarına uydurma kaygısının ön plana çıktığı görülmüştür. Yazım Kılavuzu'nun incelenen baskılarında fonetik değişikliğe uğrayan kelimelerin listesi Tablo 2'de verilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010

2.1. Eklerin Yazımı

Bu gruba giren üç kelimedede üç farklı durum söz konusudur: Birincisi; kılavuzun 1942 baskısında *ayni +yle* şeklinde ses uyumunun dışında kalarak geldiği sözcüğe bağlanan ek, diğer baskılarda *kendisiyle, babasıyla, gözüyle* örneklerinde olduğu gibi ses uyumuna girerek eklenmiştir.

İkinci olarak sonu sert sessiz ile biten sözcüğe ünlü ile başlayan ek geldiği zaman sözcüğün sonundaki sert sessiz harf yumuşar. Kılavuzun 1965 baskısında *aysfilt, -ti* “*buzla*” sözcüğünün yazımında buna uyulmamıştır.

Üçüncü olarak *-trak* ekinin yazımında da kılavuzun 1929 yılında çıkan baskısı dışında yazım birliğinin sağlandığı görülmüştür. Kılavuzun 1929 yılı baskısında geldiği sözcüğe *-trak (acımtrak “acımsı”)* şeklinde bağlanan ek, sonraki baskılarda “*Türkçe kelimelerde bütün sesler gösterilir.*” anlayışından hareketle *acımtrak* şeklini almıştır. Eklerin yazımı Tablo 3’te verilmiştir.

2.3. Özel Adların Yazımı

Yazım Kılavuzu’nun ele alınan baskılarında yapılan karşılaştırmada kavim, boy, millet, oymak adlarının büyük harfle başlaması konusunda birlikteliğin sağlandığı ortadadır. İmlâ Lûgati’nde şahsî, ailevî, kavmî veya coğrafi kelimelerin teklik ya da çokluk olsun (Mehmet, Ali, Türk, Ruslar...vb.) büyük harfle başlayacağı açıklaması yapılırken İmlâ Lûgati’nin dizin kısmında - gözden kaçmış olsa gerek- bu açıklamaya uyulmamıştır (İmlâ Lûgati 1929, XIV/XVI).

Özel adların yazımı

<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
<i>Azeri</i>	<i>Azerî</i>	<i>Azerî</i>	<i>Azeri</i>	<i>Azerî</i>	<i>Azerî</i>	<i>azerî</i>
<i>Afgan</i>	<i>Afgan</i>	<i>Afgan</i>	<i>Afgan</i>	<i>Afgan</i>	<i>afgan</i>

3. Birleşik Kelimelerin Yazım Şekilleri

Yazım Kılavuzu’nda tartışma yaratan bir diğer konu da birleşik kelimelerin ayrı mı bitişik mi yazılacağı olmuştur. Birleşik kelimeler, Kılavuz’un irdelenen baskılarında *mürekkep kelimeler, bileşik kelimeler, birleşik kelimeler* olmak üzere üç farklı terimle karşılanmıştır.

Birleşik kelimeler için kullanılan terimler

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

2005	1996	1993	1977	1965	1941	1929
Yazım Kılavuzu	İmlâ Kılavuzu	İmlâ Kılavuzu	Yeni Yazım Kılavuzu	Yeni İmlâ Kılavuzu	İmlâ Kılavuzu	İmlâ Lûgati
<i>birleşik kelime</i>	<i>birleşik kelime</i>	<i>birleşik kelime</i>	bileşik kelime	bileşik kelime	bileşik kelimeler	<i>mürek kep kelime ler</i>

Türkçe Sözlük'te bu terimler şöyle tarif edilmiştir:

Mürekkep (kelime) Birleşmiş, birleşik (kelime) (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>)

Bileşik kelime İki veya daha çok kelimenin BİLEŞİK (Composé) denilen yeni bir kelime meydana getirmek üzere anlam, şekil, kuruluş, vurgu gibi bakımlardan az çok değişikliğe uğrayarak bir araya gelmeleri (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>)

Birleşik kelime Yeni bir kavramı karşılamak üzere belirtisiz isim tamlamalarından, sıfat tamlamalarından, isnat gruplarından, birleşik fiillerden, ikilemelerden, kısaltma gruplarından veya kalıplaşmış çekimli fiillerden oluşan kelimeler (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>)

Latin alfabesinin kabulünden sonra Türkçenin yazımı ile ilgili ilk eser olan *İmlâ Lûgati*'nde birleşik kelimeler, “*mürekkep kelimeler*” terimiyle karşılanmıştır. Eserde, Latin alfabesinin Türkçeye kazandırdığı faydalardan biri olarak kabul edilen birleşik kelimeler ile ilgili şu ifadeler yer almıştır: “*Bu kelimeler, türkçemizde hervakit kullanılmış olmakla beraber, bunların tek kelime halinde gösterilmesi için vaktile yapılmış olan gayret, büyük bir muvaffakiyet kazanamamıştır. Bu nevi kelimelere ise İmlâ Lûgatinde epey mühim yer ayrılmıştır. Encümenimiz tarafından tertip edilen Muhtasar Türkçe Gramerin 11-nci bendinde de izah edilen bu mürekkep kelimelerin teşekkülünü göstermek üzere şu misaller yazılmıştır: başvekil, demiryolu, yerkatı, tavukgöğsü, önayak, yalınkat, uluorta, yer altı, yüzüstü, yüzükara, aklayakın, baştankara, (kuş ve zarf edatı), kırkayak, yüzbaşı, ilerigelmek, ağaçkakan, kargabüken, bastıbacak, kalınkafalı, kalınkafa, imambayıldı, güngörmüş, sözdinler, sözdinlemez, yüzügüler, güleryüzlü, hatırısayılır, gözboyayacak,*

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010

kelimelerinde *İmlâ Lûgatinde* bulunanları, hem kelime olarak haiz oldukları ehemmiyeti hem de Türkçede mürekkep kelime yapma yollarını göstermiş olmak için, yazılmıştır...mürekkep kelimeleri teşkil eden unsurların bitişik olarak gösterilmesi, kolay anlaşılmayı temin edecektir (İmlâ Lûgati, 1929:XIII-XIV). İmlâ Lûgatinde ayrıca bazı kelimeler içinde ikili kullanımlar önerilmiştir: “*düinkügün, düinkü gün*”, “*pek âlâ, pekâla*” (Özkan 2001, 349)

1941 yılında yayımlanan *İmlâ Kılavuzu* ise daha önceki İmlâ Lûgati'nin yerine geçmek ve orada görülen eksikliklerin ve yanlışlıkların düzeltilmesi için basılmıştır (İmlâ Kılavuzu 1941, VIII). İmlâ Kılavuzu'nda birleşik kelimeler “*bileşik kelimeler*” terimiyle karşılanmıştır. İmlâ Kılavuzu'nun 1977 yılına kadar yapılan baskılarında İmlâ Lûgati'ndeki bileşik kelimelerle ilgili belirtilen kurallar devam ettirilmiştir.

Beşir Göğüş “*Türkçede Bileşik Kelimelerin Oluşumu ve Nasıl Yazılması Gerektiği*” adlı çalışmasında birleşik kelimelerin her zaman bitişik yazılmasının gerekmediğini, anlamca birleşen bu kelimelerin yapı bakımından birleşmesinin şart olmadığını ifade etmiştir (Göğüş 1962, 261).

1965 yılında basılan *Yeni İmlâ Kılavuzu'nda* birleşik kelimeler karşılığı olarak “*bileşik kelimeler*” terimi kullanılmıştır. Kılavuz'da birleşik kelimeler şöyle tanımlanmıştır: *İki veya daha çok kelimenin aralarına ek girmeyecek kadar kalıplaşması, donmuş olması suretiyle meydana gelir. Bu çeşit kelimeler, tam bir kalıplaşmaya uğradıkları için, Türkçede tek bir kelime gibi işlem görürler ve çoğu da isim soyundandır* (Yeni İmlâ Kılavuzu 1965, 39). Türk Dil Kurumu Gramer Kolu Başkanı Vecihe Hatipoğlu, Arap yazımının etkisinde kalarak birleşik kelimelerin ayrı yazılabileceğini düşünenlerin aksine birleşik kelimelerin bitişik yazılması gerektiğini savunmuş, *nasıl* kelimesinin *ne asıl* şeklinde ayrı yazılmasının mümkün olmadığı gibi *kaptukaçtı, hanumeli, zıpçıktı, denizaltı* gibi kelimelerin de ayrı yazılmasının mümkün olamayacağını ifade etmiştir (Yeni İmlâ Kılavuzu 1965, 39). Tablo incelendiğinde kılavuzun 1977 yılındaki baskısına kadara bu kuralın uygulandığı görülür.

1977 yılında Doğan Aksan başkanlığında hazırlanan kılavuz “*Yeni Yazım Kılavuzu*” adıyla yayımlanmıştır. Bu kılavuzda birleşik kelimeler için “*bileşik sözcükler*” terimi kullanılmıştır. Kılavuzda bileşik kelimeler ile ilgili şu ifadeler yer almıştır: “*Bileşik sözcükler tek bir kavramı karşılamak için, iki veya daha çok sözcükten oluşmuş öğelerdir. Bunlar, tek bir sözcük gibi kullanılırlar...bileşik sözcükleri oluşturan sözcüklerin aralarına yapım, çekim ekleri veya başka bir*

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

sözcük giremez; bunlar, tam bir kalıplaşma içindedir; bu nedenle, bileşik sözcükler bitişik yazılır (Yeni yazım Kılavuzu 1977, 31).

1985 yılında Hasan Eren başkanlığında hazırlanan kılavuzda bitişik kelimelerin yazımı konusunda kendinden önceki baskılara göre çok farklı bir yaklaşım izlenmiştir. Kılavuzun 1988 ve 1993 yıllarında yapılan baskıları da 1985 yılında yayımlanan kılavuzun devamı niteliğinde olmuştur. Burada incelenen kılavuzun 1993 baskısı “*İmlâ Kılavuzu*” adıyla yayımlanmıştır. Bu kılavuzda “*Ayrı ve Bitişik Yazılış*” başlığı altında ele alınan birleşik kelimelerin yazımı konusu, Türk yazımının en güç ve en karışık sorunlarından biri olarak değerlendirilmiş, birleşik kelimelerin yazımında o zamana kadar yayımlanan kılavuzlardaki gelenekleşmiş kullanımın tersine bir anlayış söz konusu olmuştur. Önceki kılavuzlarda gelenek olarak birleşik yazılan kelimelerin tamamı bu kılavuzda ayrı yazılmıştır.

Bu dönemde yazım ile ilgili çözüm arayışlarının ve tartışmaların yoğunlaştığı görülmektedir. Bunlardan Halil Açıkgoz “*Türkçede Bitişik Kelime*” başlıklı çalışmasında birliğin sağlanması bakımından bütün birleşik kelimelerin ayrı yazılması teklifini getirir. Mertol Tulum ve Hasan Eren 1941’den 1981 yılına kadar yayımlanan kılavuzlardaki tutarsızlıkları ve kural değişikliklerini ortaya koyduktan sonra bu tutarsızlıklardan birleşik kelimelerin yazımı hakkında Türk Dil Kurumu’nun eski yetkilileri ile yeni yetkilileri arasındaki konuya yaklaşım farklılıklarının, işi içinden çıkılmaz duruma getirdiğini ifade ederek kılavuzun 1977-1989 baskılarında da aynı özelliğe sahip kelimelerin yazımı ile ilgili bir birliğin olmadığını belirtirler (Özkan 2001, 352).

1996 ve 2005 yılında yayımlanan kılavuzlarda birleşik kelimeler, “*birleşik kelime*” terimiyle karşılanmıştır. Kılavuzda birleşik kelimeler bitişik yazılan birleşik kelimeler ve ayrı yazılan birleşik kelimeler başlıkları altında değerlendirilerek birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili geçmişten gelen sorunlara çözümler sunulmuştur.

Yazım biçimi bakımından ele alınan birleşik kelimeler, dil bilgisinin de alanına girmektedir. Jean Denny, *Türk Dil Grameri* adlı eserinde Türkçede birleşik isimlerin olmadığı düşüncesindedir (Denny, 1941, 735). Tahsin Banguoğlu, *Türkçenin Grameri* adlı çalışmasında birleşik kelimelerin nasıl yazılması gerektiği konusunda dilimizde sağlam ve geçerli ölçülerin olmadığını dile getirdikten sonra yaygın olan eğilimin bu tür yapıların bitişik yazılması yönünde olduğunu ifade eder (Banguoğlu 1974, 294). Muharrem Ergin ve Tahir Nejat Gencan da meydana getirdikleri çalışmalarda birleşik kelimelerin diğer kelime gruplarından ayırt edilebilmesi için bitişik yazılması

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

gerektiği görüşünü savunurlar (Ergin 1977, 372; Gencan 1979, 240). Birleşik kelimelerin baskılara göre yazım şekilleri Tablo 4'te verilmiştir.

3.1. Kısa Çizginin (-) Kullanımı

Kılavuzun 1996 baskısında bazı kelimeler arasına kısa çizgi (-) konduğu görülmektedir. İmlâ Kılavuzu'nun kısa çizgilerin kullanım yerleri ile ilgili 7. maddesinde bu durum şöyle açıklanmıştır: “*Kelimeler arasında “den...-a, ve, ile, ilâ, arasında” anlamlarını vermek üzere kullanılır: Türkçe-Fransızca Sözlük, Aydın-İzmir yolu, Ankara-İstanbul Uçak Seferi, Türk-Alman İlişkileri...*” (İmlâ Kılavuzu, 1996, 61). Bu ifade 2005 Yazım Kılavuzu'nda da yer almış olmakla beraber dizin kısmında buna uyulmadığı belirlenmiştir (Yazım Kılavuzu 2005, 42).

Kısa çizginin (-) kullanımı

<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
<i>ay gün takvimi</i>	ay-gün takvimi
<i>ay gün yılı</i>	ay-gün yılı

3.2. Birleşik Kelimelerde Büyük/Küçük Harfle Yazımı

Yer, kişi, millet adlarıyla yapılmış birleşik kelimelerden oluşan müzik terimi, bitki ve eşya adları 1993 İmlâ Kılavuzu'ndan itibaren büyük harflerle ve ayrı yazılmaya başlanmıştır. Müzik terimlerinin yazımı kılavuzun 1996 ve 2005 yılında çıkan baskılarda değişerek küçük harfli olurken, bitki ve eşya adlarının büyük ya da küçük harfle yazılması hususunda bir düzensizlik olmuştur. Aynı kılavuzda *Amerika bademi, Arap zamkı* büyük harfle yazılırken, *amerika üzümü, arap sabunu* küçük harfle yazılmıştır. Bu kullarımdaki farklılık birleşik sözcüğü meydana getiren ilk kelimelerin tek başına özel isim olarak düşünülmesi ve yapının kalıplaşmasını tam olarak tamamlamamış olması ile açıklanabilir. Birleşik kelimelerin büyük/küçük harf kullanımı kılavuzun baskılarına göre Tablo 5'te verilmiştir.

3.3. Yabancı Eklerin Yazımı

Köken bakımından yabancı olan *be* eki ile yapılan ikilemeler Yazım Kılavuzu'nun 1993 baskısı dışında bitişik yazılmıştır. Bununla ilgili ele alınan baskılarda tatmin edici bir açıklama yapılmamıştır. (İmlâ Kılavuzu 1993, 21)

Yabancı eklerin yazımı

<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

anbean	anbean	<i>an be an</i>	anbean	anbean	anbean
aybeay	aybeay	<i>ay be ay</i>	aybeay	aybeay

3.4. Yer Adlarının Yazımı

İki ve daha çok sözcüğün birleşmesinden oluşan yer isimlerinin birleşik yazımında kılavuzun 1942'den sonra çıkan baskılarında birliğin sağlandığı görülmüştür. Fakat, İmlâ Lûgati'nde geçen yer adlarının yazımında bir tutarlılık yoktur: *Afyon Karahisar, Gazi Antep, Akdağ Madeni, Garbî Karaağaç* yer adları ayrı yazılırken; *Mustafakemalpaşa, Gümüşhacı* gibi yer adları bitişik yazılmıştır. Bu farklılıklarla ilgili İmlâ Lûgati'nde yeterli bir açıklama yapılmamıştır. Nevzat Özkan, bunu yazımdan önce alfabeği yerleştirme çabasının bir sonucu olarak ifade eder (Özkan 2001, 350). Yer adlarının yazımı Tablo 6'da verilmiştir.

3.5. Farsça Tamlamaların Yazımı

Farsça tamlamaların yazımı konusunda da kılavuzun baskıları arasında birlikteliğin olmadığı görülmüştür. 2005 Yazım Kılavuzu'nda konu ile ilgili şu ifadeler yer alır: “*Farsça kurala göre oluşturulan isim ve sıfat tamlamaları ile kalıplaşmış biçimler bitişik yazılır: cürmümeşhut, darıdünya, ehlibeyt, ehvenişer, erkânıharp, fecrisadık, gayrimenkul, gayrimeşru, hüsnükuruntu, hüsnüniyet, suikast, hamdüsenâ, hercümerç.*” (Yazım Kılavuzu 2005, 24) Ancak, dizin kısmında *aklievel, akliselim...* gibi Farsça tamlamalar bitişik yazılırken 2 örneğin yazımı bu açıklamaya uymamıştır.

Farsça tamlamaların yazımı

<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
<i>Ahd-i Atik</i>	Ahdiatik	Ahdiatik	Ahdiatik	Ahdiatik
<i>Ahd-i Cedit</i>	Ahdicedit	Ahdicedit	Ahdicedit	Ahdicedit

4. Sonuç

Çalışmaya konu olan Türk Dil Kurumu'nun yayımladığı Yazım Kılavuzu, 24. baskısına ulaşmıştır. Bu çalışmada, Yazım Kılavuzu'nun 1929, 1965, 1977, 1993, 1996 ve 2005 yılı baskılarındaki A dizininde yer alan ve yazımında farklılık olan kelimelerin durumu incelenerek baskılara göre yazım şekilleri ortaya konulmuştur.

Türkçe, başta Arapça ve Farsça olmak üzere birçok yabancı dille etkileşim içerisindedir. Bu dillerden kelimeler almış, bu dillere kelimeler vermiştir. Bundan dolayı Yazım Kılavuzu'nun basıldığı yıllara göre kelimelerin sayısı sürekli artmıştır.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

Kılavuzlardaki A dizininde yer alan kelimelerin sayısı

<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1941</u>	<u>1929</u>
4194	3879	2362	1962	1792	1648	949

Yazım Kılavuzu'nun ele alınan baskılarında sadece A dizininde 431 sözcüğün yazımında tutarsızlıklar olduğu tespit edilmiştir. Yazımında tutarsızlıklar olan konularla ilgili incelenen baskılarda onlarca madde yer almıştır. Bu kurallar yığını çoğu zaman yazımı kolaylaştıracağı yerde içinden çıkılmaz duruma sokmuştur. Nurettin Demir ve Emine Yılmaz, Türk Dili El Kitabı adlı çalışmalarında bu durumu şöyle dile getirmişlerdir: "...*bu kurallar yığını kullanıcının ne kavraması ne de bunlara uyması mümkündür.*" (Demir-Yılmaz 2003, 181). Çalışmada varılan sonuçları şöyle sıralamak mümkündür:

1. Kılavuzlarda düzeltme işareti ile ilgili A dizininde yer alan kelimelerden 164 tanesi bu grupta yer almıştır. Türkçede yazımdan ziyade telaffuz sorununu olarak karşımıza çıkan düzeltme işaretinin kullanımı ile ilgili olarak kılavuzun 1977 yılı baskısı bir dönüm noktası sayılabilir. Bu kılavuzda düzeltme işaretinin kullanımını büyük ölçüde sınırlandırılmıştır. Genel itibarıyla düzeltme işaretinin kullanım yerleri kılavuzun ilgili baskılarında aynı tanımlanmakla beraber uygulanmasında farklılıklar arz etmiştir. Düzeltme işaretinin kullanılmasında yazımda belirtilen kuralların mı yoksa yazın dilindeki yaygın kullanımların mı uygulanacağı konusunda çelişkiler vardır. Maddeler yığına boğulan kuralların istisnalarla delinmesi yazımda ve kullanımda güçlükler açmaktadır.

2. Kılavuzun incelenen baskılarındaki A dizininde yer alan birleşik kelimelerden 212 tanesinde yazım karmaşası söz konusudur. Birleşik kelimelerin bitişik mi yoksa ayrı mı yazılması gerektiği konusunda tam bir fikir birliği sağlanmış değildir. Kılavuzlardaki birleşik kelimelerin yazım sürecine bakıldığında 1993 yılında çıkan kılavuz o zamana kadar gelen birleşik kelimelerin yazım anlayışını tersine çevirmiştir. Daha önceki kılavuzlarda bitişik yazılan kelimelerin tamamına yakını bu kılavuzda ayrı yazılmıştır. Bu durum sonraki kılavuzlarda da büyük oranda uygulanmıştır. 2005 Yazım Kılavuzu'nda da eğilim, bu yapıdaki kelimelerin ayrı yazılması yönünde olmuştur.

81 yıl önce kabul edilmiş olan Latin alfabesi yazıda, okuyup anlamada eski alfabeğe göre kolaylıklar sağlamanın yanında yazımda ve telaffuzda birçok sorunları da beraberinde getirmiştir. Sorunları gidermek için Türk Dil Kurumu tarafından değişik yıllarda

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

Yazım Kılavuzu'nun bir kısmı birbirinin tıpkıbasımı olan baskıları yayımlanmıştır. Ancak, yayımlanan baskılardaki tutarsızlıklar, sık sık kural değiştirmeler, onlarca kural yığını ve bu kuralların istisnalar ile delinmesi yazımdaki sorunları içinden çıkılmaz duruma sokarak dile gereğinden fazla zarar vermiştir. Yazımda çok fazla kurallara boğulmadan herkesin anlayabileceği ve uygulayabileceği yazım kılavuzuna ihtiyaç vardır. Türkçenin yazımı konusunda Türk dili ile uğraşan herkesin söyleyecek bir sözünün olduğu bir gerçektir ve bu konuda bir fikir birliğinin sağlanması da zor gözükmemektedir. Ancak, yazım konusundaki sorunları en aza indirebilmek için kılavuzun bundan sonra yayımlanacak olan baskılarında 2005'teki Yazım Kılavuzu'nda ortaya konan kuralların esas alınması yazımda birliğin sağlanması bakımından önemli bir adım olacaktır.

KAYNAKÇA

- AÇIKGÖZ, Hâilil, “*Türkçede Bitişik Kelime Meselesi*”, Kubbealtı Akademi Mecmuası, 1987, XVII/2, s. 35-58.
- BANGUOĞLU, Tahsin, *Türkçenin Grameri*, İstanbul, 1974.
- ÇAĞBAYIR, Nuri, *Ötüken Türkçe Sözlük*, 2. C., Ötüken Yay., İstanbul, 2007, s. 2162.
- DEMİR, Nurettin-YILMAZ, Emine, *Türk Dili El Kitabı*, Grafiker Yay., Ankara, 2003, s. 181.
- DENY, Jean, *Türk Dili Grameri*, (çev. Ali Ulvi Elöve), İstanbul, 1941.
- EREN, Hasan, “*Yazımda İkili Çözüm*”, *Dil Tartışmalarında Gerçekler I*, TDK Yay., Ankara, s. 40-46.
- EREN, Hasan, “*Eski ‘Dilci’likten Yeni Yazım ‘Uzman’lığına*”, *Dil Tartışmalarında Gerçekler I*, TDK Yay., Ankara, s. 66-70.
- EREN, Hasan, “*Yazımda Yabancı Dil Örnekleri*”, *Dil Tartışmalarında Gerçekler I*, TDK Yay., Ankara, s. 71-79.
- ERGİN, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul, 1977.
- GENCAN, Tahir Nejat, *Dilbilgisi*, TDK Yay., Ankara, 1979.
- GÖĞÜŞ, Beşir, “*Türkçede Bileşik Kelimelerin Oluşumu ve Nasıl Yazılması Gerektiği*”, *TDAYB 1962*, TDK Yay., 217, Ankara 1988, s. 245-264.
- GÜRSES, Reşide, “*Türk Dilinin Telâffuz ve İmlâsı*”, *Türk Yurdu - Türkçeye Saygı*, Türk Ocakları Yay., Ankara, 2001, s. 175-176.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

- İmlâ Lûgati, İstanbul Devlet Matbaası, İstanbul, 1929.
- İmlâ Kılavuzu, TDK Yay., İstanbul, 1942.
- İmlâ Kılavuzu, TDK Yay., Ankara, 1993.
- İmlâ Kılavuzu, TDK Yay., Ankara, 1996.
- KOÇ, Raşit, “*Türkçede Birleşik Kelimelerin Yazımı ile İlgili Tartışmalar ve Çözüm Önerileri*”, Kastamonu Eğitim Dergisi, C. 15, 2007, s. 693-706
- KOÇ, Raşit, “*Düzeltilme (İnceltme, Uzatma) İşaretinin Kullanımı ile İlgili Tartışmalar*”, Turkish Studies, Volume 4/3, 2009 ,s. 1453-1468.
- LEWIS, Geoffrey, Trajik Başarı Türk Dil Reformu (çev. Mehmet Fatih Uslu), Gelenek Yay., İstanbul, 2004.
- MENZ, Astrid, “*Kılavuzlarda ve Kullanımda Türkçe İmlâ*”, Türkiye’de Dil Tartışmaları, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Yay., İstanbul, 2008, s. 41-71.
- ÖZKAN, Nevzat, “*Türkçede Birleşik Kelimelerin Yazımı*”, Türk Yurdu -Türkçeye Saygı, Türk Ocakları Yay., Ankara, 2001, s. 349-355.
- TULUM, Mertol, Dil Tartışmalarında Gerçekler I, TDK Yay. 558, Ankara, 1990, s. 1-39.
- Türkçe Sözlük, TDK Yay., 2. C., Ankara, 1988
- Yazım Kılavuzu, TDK Yay., Ankara 2005
- Yeni İmlâ Kılavuzu, TDK Yay., Ankara, 1965.

Tablo 1. Düzeltme işaretli kelimelerin yazımı.

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
1	abadi	<i>abadî</i>	<i>abadî</i>	abadi	<i>abadî</i>	abadi	abadi
2	abani	<i>abanî</i>	<i>abanî</i>	abani	abani
3	abat, -dı	abat,-dı	abat,-dı	abat,-dı	<i>âbat,-dı</i>
4	Abbasi	<i>Abbâsî</i>	Abbasi	<i>Abbâsî</i>	Abbasi
5	abide	abide	abide	abide	abide	<i>âbide</i>
6	ablatif	<i>ablâtif</i>
7	acemkürdi	<i>acemkürdî</i>	<i>Acem kürdî</i>	acemkürdi	<i>acemkürdî</i>
8	Acem lalesi	<i>Acem lâlesi</i>	<i>Acem lâlesi</i>	acemlalesi
9	Acem pilavı	<i>Acem pilâvı</i>	<i>Acem pilâvı</i>
10	acil	acil	acil	acil	<i>âcil</i>	<i>âcil</i>
11	acilen	acilen	acilen	acilen	<i>âcilen</i>	<i>âcilen</i>
12	<i>âciz</i>	<i>âciz</i>	<i>âciz</i>	<i>âciz</i>	aciz	<i>âciz</i>
13	<i>âcizane</i>	<i>âcizane</i>	<i>âcizane</i>	<i>âcizane</i>	acizane	<i>âcizane</i>
14	adabımuaşeret	adabımuaşeret	adabımuaşeret	adabımuaşeret	adabımuaşeret, -ti	<i>âdabımuaşeret</i>
15	adap, -bı	adap,-bı	adap,-bı	adap	adap	<i>âdap</i>	adap
16	<i>adap erkân</i>	adap erkan
17	<i>âdemiyet</i>	ademiyet	<i>âdemiyet, -ti</i>	<i>âdemiyet, -ti</i>	<i>âdemiyet</i>

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
18	adi	<i>adî</i>	<i>adî</i>	adi	adi	<i>âdi</i>
19	adi adım	<i>adî adım</i>
20	adi kesir, -sri	<i>adî kesir, -sri</i>
21	adil	adil	<i>âdil</i>	adil	<i>âdil</i>	<i>âdil</i>
22	adilane	<i>adilâne</i>	<i>âdilâne</i>	adilane	<i>âdilâne</i>	<i>âdilâne</i>
23	adileşme	<i>adîleşme</i>	<i>adîleşme</i>
24	adileşmek	<i>adîleşmek</i>	<i>adîleşmek</i>
25	adileştirme	<i>adîleştirme</i>
26	adileştirmek	<i>adîleştirmek</i>
27	adilik, -ği	<i>adîlik, -ği</i>	<i>adîlik, -ği</i>	<i>âdilik</i>
28	adli	<i>adlî</i>	<i>adlî</i>	adli	<i>adlî</i>	adli
29	adli sicil	<i>adlî sicil</i>
30	adli tabip, -bi	<i>adlî tabip, -bi</i>
31	adli tatil	<i>adlî tatil</i>
32	adli tıp, -bbı	<i>adlî tıp, -bbı</i>
33	adli yıl	<i>adlî yıl</i>
34	afak	afak	afak, -kı	<i>âfak, -kı</i>	afak (kın)
35	afaki	<i>afakî</i>	<i>afakî</i>	afaki	<i>afakî</i>	afaki	<i>afakî</i>

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 5/1 Winter 2010

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
36	afakilik, -ği	<i>afakîlik, -ği</i>
37	afet	afet	afet	afet, -ti	afet, -ti	<i>âfet, -ti</i>	afet
38	afetzedede	afetzedede	afetzedede	afetzedede	afetzedede	<i>âfetzedede</i>	afetzedede
39	aguş	aguş	<i>âguş</i>	aguş
40	ahir	ahir	ahir	ahir	ahir	<i>âhir</i>	ahir
41	ahize	ahize	ahize	ahize	ahize	<i>âhize</i>
42	ahlaf	<i>ahlâf</i>	<i>ahlâf</i>	<i>ahlâf</i>	<i>ahlâf</i>
43	ahlak	<i>ahlâk</i>	<i>ahlâk</i>	ahlak, -ki	<i>ahlâk, -kı</i>	<i>ahlâk, -kı</i>	<i>ahlâk (kı)</i>
44	ahlakça	<i>ahlâkça</i>	<i>ahlâkça</i>				
45	ahlakçı	<i>ahlâkçı</i>	<i>ahlâkçı</i>	ahlakçı	<i>ahlâkçı</i>	<i>ahlâkçı</i>	
46	ahlakçılık, -ğı	<i>ahlâkçılık, -ğı</i>
47	ahlaken	ahlaken	<i>ahlâken</i>
48	ahlaki	<i>ahlâkî</i>	<i>ahlâkî</i>	ahlaki	<i>ahlâkî</i>	<i>ahlâkî</i>	<i>ahlâkî</i>
49	ahlakiyat	<i>ahlâkıyat</i>	<i>ahlâkıyat</i>	<i>ahlâkıyat, -tı</i>	<i>ahlâkıyat</i>
50	ahlaklı	<i>ahlâklı</i>
51	ahlaklılık, -ğı	<i>ahlâklılık, -ğı</i>
52	ahlaksız	<i>ahlâksız</i>	<i>ahlâksız</i>	ahlaksız	<i>ahlâksız</i>	<i>ahlâksız</i>
53	ahlak yasası	<i>ahlâk yasası</i>

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
54	ahlaksızlık, -ğı	<i>ahlâksızlık, -ğı</i>	<i>ahlâksızlık, -ğı</i>	ahlaksızlık	<i>ahlâksızlık</i>
55	ahlatierbaa	<i>ahlâterbaa</i>
56	aile planlaması	<i>aile plânlaması</i>	<i>aile plânlaması</i>
57	ailevi	<i>ailevî</i>	<i>ailevî</i>	ailevi	<i>ailevî</i>	ailevi
58	akilane	<i>akilâne</i>	<i>akilâne</i>
59	akli	<i>aklî</i>	<i>aklî</i>	akli	<i>aklî</i>	akli
60	aksülamel	<i>aksülâmel</i>	<i>aksülâmel</i>	aksülamel	aksülamel
61	aktüalite	<i>aktüâlîte</i>	aktüalite	aktüalite	aktüalite	aktüalite
62	akümülatör	<i>akümülâtör</i>	<i>akümülâtör</i>	akümülatör	akümülatör	<i>akümülâtör</i>
63	alabros	alabros	alabros	alabros	alabros	<i>alâbros</i>
64	alagarson	<i>alâgarson</i>	alagarson	alagarson	alagarson	<i>alâgarson</i>
65	alaimisema	<i>alâimisema</i>	<i>alâimisema</i>	alaimisema	<i>alâimisema</i>	<i>alâimisema</i>
66	alaka	<i>alâka</i>	<i>alâka</i>	alaka	<i>alâka</i>	<i>alâka</i>
67	alakadar	<i>alâkadar</i>	<i>alâkadar</i>	alakadar	<i>alâkadar</i>	<i>alâkadar</i>
68	alakalandırma	<i>alâkalandırma</i>
69	alakalandırmak	<i>alâkalandırmak</i>
70	alakalanma	<i>alâkalanma</i>
71	alakalanmak	<i>alâkalanmak</i>	<i>alâkalanmak</i>	alakalanmak	<i>alâkalanmak</i>

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 5/1 Winter 2010

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
72	alakalı	<i>alâkalı</i>	<i>alâkalı</i>	alakalı	<i>alâkalı</i>	<i>alâkalı</i>
73	alakart	alakart	<i>alâkart</i>	alakasız	<i>alâkasız</i>	<i>alâkasız</i>
74	alakasız	<i>alâkasız</i>	<i>alâkasız</i>
75	alakasızlık, -ğı	<i>alâkasızlık, -ğı</i>	<i>alâkasızlık, -ğı</i>
76	alakok	<i>alâkok</i>	<i>alâkok</i>
77	alamet	<i>alâmet</i>	<i>alâmet</i>	alamet, -ti	<i>alâmet, -ti</i>	<i>alâmet, -ti</i>
78	alametifarika	<i>alâmetifarika</i>
79	alaminüt	<i>alâminiüt</i>	<i>alâminiüt</i>	alaminüt, -tü	alaminüt, -tü	<i>alâminiüt, -tü</i>
80	alarm	alarm	<i>alârm</i>	alarm	alarm	alarm
81	alayış	<i>alâyiş</i>	<i>alâyiş</i>	alayış	<i>alâyiş</i>	<i>alâyiş</i>	<i>alâyiş</i>
82	alayışli	<i>alâyişli</i>
83	alelacayip, -bi	<i>alêlacayip, -bi</i>	<i>alêlacayip</i>	alelacayip	alelacayip	<i>alêlacayip</i>
84	alelacele	alelacele	<i>alêlacele</i>	alelacele	alelacele	<i>alêlacele</i>
85	alelade	alelade	<i>alêlade</i>	alelade	alelade	<i>alêlade</i>
86	aleladelik, -ği	<i>alêladelik, -ği</i>
87	aleni	<i>alênî</i>	<i>alênî</i>	aleni	<i>alênî</i>	aleni
88	alenileşme	<i>alênîleşme</i>
89	alenileşmek	<i>alênîleşmek</i>	<i>alênîleşmek</i>

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
90	alet	alet	<i>âlet</i>	alet	alet, -ti	alet, -ti	alet (tin)
91	alet edevat	alet edevat	<i>âlet edevat</i>
92	Alevi	<i>Alevî</i>	<i>Alevî</i>	Alevi	<i>Alevî</i>	<i>Alevî</i>
93	Alevilik, -ği	<i>Alevîlik, -ği</i>	<i>Alevîlik, -ği</i>	Alevilik	Alevilik	<i>Alevîlik</i>
94	aleykümselem	aleykümselem	<i>aleykümselem</i>	aleykümselem	<i>aleykümselem</i>	<i>aleykümselem</i>
95	alicensap, -bı	<i>âlicenap, -bı</i>	<i>âlicenap, -bı</i>	<i>âlicenap</i>	<i>âlicenap</i>	<i>âlicenap</i>
96	alicensaplık, -ği	<i>âlicenaplık, -ği</i>	<i>âlicenaplık, -ği</i>	<i>âlicenaplık</i>	<i>âlicenaplık</i>	<i>âlicenaplık</i>
97	<i>âlimlik, -ği</i>	<i>âlimlik, -ği</i>	<i>âlimlik, -ği</i>	alimlik	<i>âlimlik</i>	<i>âlimlik</i>
98	Allahualem	<i>Allahüâlem</i>
99	allak, -ğı	allak, -ğı	allak, -ğı		<i>allâk</i>	allak	allak
100	allame	<i>allâme</i>	<i>allâme</i>	allame	<i>allâme</i>	<i>allâme</i>
101	allamelik, -ği	<i>allâmelik, -ği</i>	<i>allâmelik, -ği</i>
102	alüvyon	alüvyon	alüvyon	alüvyon	alüvyon	<i>alüvyon</i>
103	amade	amade	amade	amade	amade	<i>âmade</i>	amade
104	amal, -li	amal, -li	amal, -li	<i>âmal, -li</i>
105	ambalaj	ambalaj	<i>ambalâj</i>	ambalaj	ambalaj	ambalaj	ambalaj
106	ambalajcı	<i>ambalâjcı</i>	<i>ambalâjcı</i>
107	ambalajlama	ambalajlama

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
108	ambalajlamak	ambalajlamak	<i>ambalâjlamak</i>	ambalajlamak
109	ambulans	ambulans	<i>ambülâns</i>	ambulans	ambulans
110	<i>amelî</i>	<i>amelî</i>	<i>amelî</i>	ameli	amelî	<i>amelî</i>
111	amil	amil	<i>âmil</i>	amil	amil	<i>âmil</i>	
112	amilaz	amilaz	<i>amilâz</i>
113	amir	amir	<i>âmir</i>	amir	amir	<i>âmir</i>	<i>âmir</i>
114	amirce	amirce	<i>âmirce</i>
115	amirlik, -ği	amirlik, -ği	<i>âmirlik, -ği</i>	amirlik
116	amiyane	amiyane	amiyane	amiyane	amiyane	<i>âmiyane</i>
117	amma velakin	<i>amma velâkin</i>
118	amudi	<i>amudî</i>	<i>amudî</i>	<i>amudî</i>	amudi
119	amudufikari	<i>amudufikarî</i>	<i>amudufikarî</i>	amudufikari	<i>amudufikarî</i>
120	ananevi	<i>an'anevî</i>	<i>ananevî</i>	ananevi	<i>ananevî</i>
121	angudi	<i>angudî</i>	<i>angudî</i>	angudî	<i>angudî</i>
122	ani	<i>anî</i>	<i>anî</i>	ani	ani	<i>ânî</i>
123	anide	<i>anîde</i>	anide	anide	anide	anide
124	aniden	<i>anîden</i>	<i>anîden</i>	aniden	aniden
125	arabankürdi	<i>arabankürdî</i>

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
126	Arabi	<i>Arabî</i>	<i>Arabî</i>	Arabi	<i>Arabî</i>	Arabi
127	arız	arız	arız	arız	arız	<i>ârız</i>
128	arıza	arıza	arıza	arıza	arıza	<i>ârıza</i>
129	arızalı	arızalı	arızalı	<i>ârızalı</i>
130	arızasız	arızasız	arızasız	<i>ârızasız</i>
131	arızı	<i>arızî</i>	<i>arızî</i>	arızı	<i>arızî</i>	<i>ârızı</i>
132	Ari	<i>Arî</i>	<i>Arî</i>	Ari	Ari	ari (<i>ariyen</i>)
133	Ari dil	<i>Arî dil</i>
134	arif	arif	arif	arif	arif	<i>ârif</i>
135	arka plan	<i>arka plân</i>
136	armudi	<i>armudî</i>	<i>armudî</i>	<i>armudî</i>	armudi	<i>armudî</i>
137	arzani	<i>arzanî</i>	<i>arzanî</i>	arzani
138	<i>arzuhâl, -li</i>	<i>arzuhâl, -li</i>	arzuhal, -li	arzuhal, -li	arzuhal (arızhal)	arzuhal, -li
139	<i>arzuhâlcî</i>	arzuhalci	arzuhalci	arzuhalci
140	<i>arzuhâlcilik</i>	<i>arzuhâlcilik, -ği</i>	arzuhalcilik, -ği	arzuhalcilik
141	asabi	<i>asabî</i>	<i>asabî</i>	asabi	asabî	asabi
142	asabileşme	<i>asabileşme</i>
143	asabileşmek	<i>asabileşmek</i>	<i>asabileşmek</i>	asabileşmek

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
144	asabilik, -ği	<i>asabîlik, -ği</i>	<i>asabîlik, -ği</i>	asabilik	asabilik	asabilik
145	asimilasyon	<i>asimilâsyon</i>	<i>asimilâsyon</i>
146	<i>askerî</i>	<i>askerî</i>	<i>askerî</i>	askeri	<i>askerî</i>	<i>askerî</i>
147	asli	<i>aslî</i>	<i>aslî</i>	asli	<i>aslî</i>	asli	<i>aslî</i>
148	asli maaş	<i>aslî maaş</i>
149	asli nüsha	<i>aslî nüsha</i>
150	asri	<i>asrî</i>	<i>asrî</i>	asri	<i>asrî</i>	asri
151	asrileşme	<i>asrîleşme</i>	<i>asrîleşme</i>
152	asrileşmek	<i>asrîleşmek</i>	<i>asrîleşmek</i>	asrileşmek	asrileşmek
153	asrilik, -ği	<i>asrîlik, -ği</i>	<i>asrîlik, -ği</i>	asrilik	asrilik	asrilik
154	asude	asude	asude	asude	asude	<i>âsude</i>	asude
155	aşar	<i>aşar</i>	<i>âşar</i>	aşar	aşar	<i>âşar</i>	<i>âşar</i>
156	aşüfte	<i>aşüfte</i>	<i>aşüfte</i>	aşüfte	aşüfte	<i>âşüfte, aşifte</i>	aşifte
157	ati	ati	ati	ati	ati	<i>âti</i>	ati
158	<i>avdetî</i>	<i>avdetî</i>	<i>avdetî</i>	avdeti	<i>avdetî</i>
159	Avrupai	<i>Avrupaî</i>	<i>Avrupaî</i>
160	ayin	ayin	<i>âyin</i>	ayin	ayin	<i>âyin</i>	ayin
161	aza	aza	aza	aza	aza	<i>âza</i>

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
162	azami	<i>azamî</i>	<i>azamî</i>	azami	<i>azamî</i>	<i>âzami</i>	<i>azamî</i>
163	Azeri	<i>Azerî</i>	<i>Azerî</i>	Azeri	<i>Azerî</i>	<i>Azerî</i>	<i>azerî</i>
164	Azerice	<i>Azerîce</i>

Tablo 2. Fonetik değişikliğe uğrayan kelimelerin yazımı.

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
1	<i>abdest</i>	<i>abdest</i>	aptes	aptes	aptes	aptes	aptes
2	<i>abdestbozan</i>	<i>abdestbozan</i>	aptesbozan	aptesbozan	aptesbozan
3	<i>abdestbozan otu</i>	<i>abdestbozan otu</i>	aptesbozan otu
4	<i>abdesthane</i>	<i>abdesthane</i>	apteshane	apteshane	apteshane	aptesane	aptesane
5	<i>abdestli</i>	<i>abdestli</i>	aptesli	aptesli
6	<i>abdestlik, -ği</i>	<i>abdestlik, -ği</i>	apteslik, -ği	apteslik, -ği	apteslik	apteslik	apteslik
7	<i>abdestsiz</i>	<i>abdestsiz</i>	aptesiz	aptesiz	aptesiz	aptesiz
8	<i>acente</i>	<i>acente</i>	<i>acente</i>	<i>acente</i>	acenta, acente	acenta
9	aftos	<i>aftoz</i>	aftos	aftos	aftos
10	<i>akupunktur</i>	<i>akupunktur</i>	aküpunktür	<i>akupunktur</i>
11	<i>alüminyum</i>	<i>alüminyum</i>	<i>alüminyum</i>	<i>alüminyum</i>	<i>alüminyum</i>	<i>alüminyum</i>	alüminyum
12	Arapgir (ilçe)	<i>Arapkir (ilçe)</i>	<i>Arapkir</i>	<i>Arapkir</i>	<i>Arapkir</i>	<i>Arapkir</i>

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 5/1 Winter 2010

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
13	arduvaz	<i>arduaz</i>	<i>arduaz</i>	arduvaz	arduvaz
14	<i>asuman</i>	<i>asuman</i>	<i>asuman</i>	asüman	asüman
15	<i>akciğer</i>	<i>akciğer</i>	<i>akciğer</i>	<i>akciğer</i>	<i>akciğer</i>	akciyer
16	<i>aynısefa</i>	<i>aynısefa</i>	<i>aynısefa</i>	aynısafa	aynısafa	aynısafa
17	<i>açelya</i>	açalya	açalya	açalya
18	<i>asilzade</i>	<i>asilzade</i>	<i>asilzade</i>	<i>asilzade</i>	<i>asilzade</i>	asilzade
19	<i>ambulans</i>	<i>ambulans</i>	ambülâns	<i>ambulans</i>	<i>ambulans</i>
20	altıncı duyu	<i>altıncı duyu</i>	<i>altıncı duyu</i>

Tablo 3. Eklerin yazımı

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
1	aynıyla	aynıyla	aynıyla	aynıyla	aynıyla	<i>ayniyle</i>
2	aysfilt, -di	aysfilt,-di	aysfilt,-di	<i>aysfilt, -ti</i>
3	<i>acımtrak, -ği</i>	<i>acımtrak, -ği</i>	<i>acımtrak</i>	<i>acımtrak</i>	<i>acımtrak</i>	<i>acımtrak</i>	acımtrak

Tablo 4. Birleşik kelimelerin yazımı.

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
1	<i>acı ağaç, -cı</i>	<i>acı ağaç, -cı</i>	acıağaç	acıağaç

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
2	<i>acı badem</i>	<i>acı badem</i>	<i>acı badem</i>	acıbadem
3	<i>acı bakla</i>	<i>acı bakla</i>	acıbakla
4	<i>acı balık, -ğı</i>	<i>acı balık, -ğı</i>	<i>acı balık</i>	acıbalık
5	<i>acı çiğdem</i>	<i>acı çiğdem</i>	<i>acı çiğdem</i>	acıçiğdem
6	<i>acı elma</i>	<i>acı elma</i>	acıelma
7	<i>acı hıyar</i>	<i>acı hıyar</i>	acıhıyar	acıhıyar
8	<i>acı marul</i>	<i>acı marul</i>	<i>acı marul</i>	acımarul
9	<i>acı yonca</i>	<i>acı yonca</i>	acıyonca	acıyonca
10	<i>açgöz</i>	<i>aç göz</i>
11	<i>açgözlü</i>	<i>aç gözlü</i>	<i>aç gözlü</i>	açgözlü	açgözlü	açgözlü	açgözlü
12	<i>açgözlülük, -ğü</i>	<i>aç gözlülük</i>	<i>aç gözlülük</i>	açgözlülük	açgözlülük	açgözlülük
13	<i>açık göz</i>	<i>açık göz</i>	<i>açık göz</i>	açık göz	açık göz	açık göz
14	<i>açık gözlük, -ğü</i>	<i>açık gözlük</i>	açık gözlük	açık gözlük	açık gözlük
15	<i>açık gözlülük, -ğü</i>	<i>açık gözlülük</i>	açık gözlülük	açık gözlülük
16	<i>açık kalpli</i>	açık kalpli
17	<i>açık sözlü</i>	<i>açık sözlü</i>	<i>açık sözlü</i>	açık sözlü
18	<i>açık tohumlular</i>	<i>açık tohumlular</i>	açık tohumlular	açık tohumlular	açık tohumlular
19	<i>açık yürekli</i>	<i>açık yürekli</i>	<i>açık yürekli</i>

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 5/1 Winter 2010

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
20	<i>açık yüreklilik, -ği</i>	<i>açık yüreklilik, -ği</i>	açık yüreklilik
21	<i>ada balığı</i>	<i>ada balığı</i>	<i>ada balığı</i>	adabalığı, -nı	adabalığı, -nı
22	<i>ada çayı</i>	<i>ada çayı</i>	<i>ada çayı</i>	adaçayı, -nı	adaçayı, -nı	adaçayı, -nı
23	<i>adam sendeci</i>	adamsendeci
24	<i>adam sendecilik</i>	adamsendecilik	adamsendecilik
25	<i>ada soğanı</i>	adasoğanı, -nı	adasoğanı, -nı
26	<i>ada tavşanı</i>	<i>ada tavşanı</i>	<i>ada tavşanı</i>	adativşanı, -nı
27	<i>ad bilimi</i>	adbilim
28	<i>ad çekme</i>	adçekme	adçekme
29	<i>ad bilimi</i>	adbilim
30	<i>ad durumu</i>	addurumu
31	<i>adımbaşı</i>	<i>adım başı</i>
32	<i>ağaç çileği</i>	<i>ağaç çileği</i>	<i>ağaç çileği</i>	ağaççileği, -ni	ağaççileği, -ni	ağaççileği (ni)
33	<i>ağaç kavunu</i>	<i>ağaç kavunu</i>	<i>ağaç kavunu</i>	ağaçkavunu	ağaçkavunu	ağaçkavunu
34	<i>ağaç kurdu</i>	<i>ağaç kurdu</i>	ağaçkurdu (nu)
35	<i>ağrı ağacı</i>	<i>ağrı ağacı</i>	<i>ağrı ağacı</i>	ağrıağacı, -nı	ağrıağacı, -nı
36	<i>ağılı böcek, -ği</i>	<i>ağılı böcek</i>	ağılıböcek
37	<i>ağrı otu</i>	<i>ağrı otu</i>	ağrıotu, -nu	ağrıotu, -nu

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
38	ağırayak, -ğı	<i>ağır ayak,-ğı</i>	ağırayak		
39	ağırbaşı	ağırbaşı	<i>ağır başlı</i>	ağırbaşı	ağırbaşı	ağırbaşı
40	ağırbaşlılık, -ğı	ağırbaşlılık,-ğı	<i>ağır başlılık,-ğı</i>	ağırbaşlılık	ağırbaşlılık
41	ağırcanlı	<i>ağır canlı</i>
42	ağırcanlılık, -ğı	<i>ağır canlılık,-ğı</i>
43	ağırelli	<i>ağır elli</i>
44	ağırellilik, -ğı	<i>ağır ellilik,-ğı</i>
45	ağırkanlı	ağırkanlı	<i>ağır kanlı</i>
46	<i>ağır küre</i>	<i>ağır küre</i>	ağırküre	ağırküre	ağırküre
47	<i>ağır sıklet</i>	<i>ağır sıklet</i>	<i>ağır sıklet</i>	ağırsıklet
48	<i>ağır su</i>	<i>ağır su</i>	<i>ağır su</i>	ağırsu
49	ağırtop	<i>ağır top</i>
50	<i>ağır yağ</i>	<i>ağır yağ</i>	<i>ağır yağ</i>	ağıryağ
51	<i>ağız birliği</i>	<i>ağız birliği</i>	<i>ağız birliği</i>
52	ağızotu	ağızotu	ağız otu	ağızotu, -nu	ağızotu, -nu
53	<i>ağ kepçe</i>	<i>ağ kepçe</i>	ağkepçe
54	<i>ağ kurdu</i>	<i>ağ kurdu</i>	<i>ağ kurdu</i>	ağkurdu, -nu
55	<i>ağ tabaka</i>	<i>ağ tabaka</i>	ağtabaka	ağtabaka	ağtabaka

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
56	<i>ağustos böceği</i>	<i>ağustos böceği</i>	<i>ağustos böceği</i>	ağustosböceği	ağustosböceği	ağustosböceği
57	<i>ağzı pek</i>	<i>ağzı pek</i>	ağzıpek, -ki
58	<i>ahlak dışı</i>	<i>ahlâk dışı</i>	ahlakdışı	ahlakdışı
59	akağaç, -cı	akağaç,-cı	<i>ak ağaç</i>	akağaç	akağaç	akağaç
60	<i>akan yıldız</i>	<i>akan yıldız</i>	akanyıldız	akanyıldız	akanyıldız
61	akarsu	akarsu	<i>akar su</i>	akarsu
62	akaryakıt	akaryakıt	<i>akar yakıt</i>	akaryakıt, -tı
63	akbakla	akbakla	<i>ak bakla</i>
64	akbalık, -ği	akbalık,-ği	<i>ak balık</i>	akbalık	akbalık	akbalık	akbalık
65	akbasma	<i>ak basma</i>	akbasma	akbasma
66	<i>ak benek, -ği</i>	<i>ak benek, -ği</i>	akbenek	akbenek	akbenek	akbenek
67	akburçak, -ği	akburçak,-ği	<i>ak burçak</i>	akburçak
68	akçaağaç, -cı	akçaağaç,-cı	<i>akça ağaç</i>	akçaağaç	akçaağaç	akçaağaç	akçaağaç
69	akçakavak, -ği	akçakavak,-ği	<i>akça kavak</i>	akçakavak	akçakavak	akçakavak
70	akdarı	akdarı	<i>ak darı</i>	akdarı
71	akdemir	<i>ak demir</i>	akdemir
72	akdiken	akdiken	<i>ak diken</i>	akdiken	akdiken	akdiken	akdiken
73	<i>akıl dışı</i>	akıldışı

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
74	<i>akıl dişi</i>	akıldışi, -ni	<i>akıl dişi</i>	akıldışi, -ni	akıldışi, -ni
75	akkan	akkan	akkan
76	akkarınca	akkarınca	<i>ak karınca</i>	akkarınca
77	akkefal, -li	akkefal, -li	<i>ak kefal</i>	akkefal	akkefal	akkefal	akkefal
78	akmantar	akmantar	<i>ak mantar</i>	akmantar
79	akpas	<i>ak pas</i>	akpas
80	aksöğüt, -dü	aksöğüt, -dü	<i>ak söğüt</i>	aksöğüt	aksöğüt	aksöğüt
81	aksu	aksu	aksu	aksu	aksu	aksu
82	<i>ak sülümen</i>	<i>ak sülümen</i>	aksülümen	aksülümen	aksülümen	aksülümen
83	akşamüstü	akşamüstü	<i>akşam üstü</i>	akşamüstü
84	akşamüzeri	akşamüzeri	<i>akşam üzeri</i>	akşamüzeri
85	<i>ak yel</i>	akyel	akyel
86	<i>ak yem</i>	<i>ak yem</i>	akyem
87	akyuvar	akyuvar	<i>ak yuvar</i>	akyuvar	akyuvar	akyuvar
88	akzambak, -ğı	akzambak, -ğı	<i>ak zambak</i>	akzambak
89	alabalık, -ğı	alabalık, -ğı	<i>ala balık</i>	alabalık	alabalık	alabalık	Alabalık
90	<i>alaca karanlık, -ğı</i>	<i>alaca karanlık, -ğı</i>	alacakaranlık	alacakaranlık
91	alacasansar	alacasansar	<i>alaca sansar</i>

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 5/1 Winter 2010

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
92	<i>ala gün</i>	<i>ala gün</i>	alagün	alagün
93	alakarga	alakarga	<i>ala karga</i>	alakarga	alakarga	alakarga	alakarga
94	<i>ala sulu</i>	<i>ala sulu</i>	alasalı	alasalı
95	alataş	<i>ala taş</i>
96	<i>alçak gönüllü</i>	<i>alçak gönüllü</i>	<i>alçak gönüllü</i>	alçakgönüllü	alçakgönüllü
97	<i>alçak gönüllülük</i>	<i>alçak gönüllülük</i>	<i>alçak gönüllülük</i>	alçakgönüllülük	alçakgönüllülük
98	<i>alçı taşı</i>	<i>alçı taşı</i>	<i>alçı taşı</i>	alçıtışı, -nı
99	<i>alın yazısı</i>	<i>alın yazısı</i>	<i>alın yazısı</i>	alın yazısı, -nı
100	alışveriş	<i>alışveriş</i>	<i>alışveriş</i>	alışveriş	alışveriş	alışveriş
101	alkarısı	<i>al karısı</i>	<i>al karısı</i>
102	<i>alt cins</i>	<i>alt cins</i>	<i>alt cins</i>	altcins	altcins	altcins
103	<i>alt çene</i>	<i>alt çene</i>	<i>alt çene</i>	altçene	altçene	altçene
104	<i>alt damak, -ğı</i>	<i>alt damak, -ğı</i>	<i>alt damak</i>	altdamak
105	<i>alt deri</i>	<i>alt deri</i>	<i>alt deri</i>	altderi	altderi	altderi
106	<i>alt familya</i>	<i>alt familya</i>	<i>alt familya</i>	altfamilya	altfamilya	altfamilya
107	<i>alt geçit, -di</i>	<i>alt geçit, -di</i>	<i>alt geçit</i>	altgeçit
108	Altıkardeş	Altıkardeş	<i>Altı Kardeş</i>	Altıkardeş	Altıkardeş
109	<i>altın kökü</i>	<i>altın kökü</i>	<i>altın kökü</i>	altınkökü, -nü	Altınkökü, -nü	altınkökü, -nü	altınkökü (nü)

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
110	<i>altın suyu</i>	<i>altın suyu</i>	<i>altın suyu</i>	altınsuyu, -nu	altınsuyu, -nu
111	<i>alt karşıt</i>	<i>alt karşıt</i>	altkarşıt	altkarşıt
112	<i>alt kurul</i>	<i>alt kurul</i>	<i>alt kurul</i>	altkurul
113	altmışaltı	altmışaltı		altmışaltı	altmışaltı
114	<i>alt sınıf</i>	<i>alt sınıf</i>	<i>alt sınıf</i>	altsınıf	altsınıf	altsınıf
115	<i>alt şube</i>	<i>alt şube</i>	<i>alt şube</i>	altşube	altşube	altşube
116	<i>alt takım</i>	<i>alt takım</i>	<i>alt takım</i>	alttakım	alttakım	alttakım
117	altüst etmek	<i>alt üst etmek</i>	<i>alt üst etmek</i>
118	altüst olmak	<i>alt üst olmak</i>
119	altyapı	<i>alt yapı</i>	<i>alt yapı</i>	altyapı
120	<i>alt yazı</i>	<i>alt yazı</i>	<i>alt yazı</i>	alt yazı	alt yazı
120	alyuvar	alyuvar	<i>al yuvar</i>	alyuvar	alyuvar	alyuvar
121	<i>amber ağacı</i>	<i>amber ağacı</i>	<i>amber ağacı</i>	amberağacı, -nı
122	<i>amber balığı</i>	<i>amber balığı</i>	<i>amber balığı</i>	amberbalığı	amberbalığı
123	<i>amber çiçeği</i>	<i>amber çiçeği</i>	<i>amber çiçeği</i>	amberçiçeği
124	<i>amper saat, -ti</i>	<i>amper saat,-ti</i>	<i>amper saat,-ti</i>	ampersaat, -ti	ampersaat
125	<i>ana arı</i>	<i>ana arı</i>	<i>ana arı</i>	anaarı
126	<i>ana dil</i>	<i>ana dil</i>	<i>ana dil</i>	anadil	anadil

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
127	<i>ana dili</i>	<i>ana dili</i>	<i>ana dili</i>	anadili	
128	<i>ana erki</i>	<i>ana erki</i>	<i>ana erki</i>	anaerki	anaerki
129	anaerkil	anaerkil	<i>ana erkil</i>	anaerkil	anaerkil
130	<i>ana fikir, -kri</i>	<i>ana fikir, -kri</i>	<i>ana fikir</i>	anafikir	
131	<i>ana kara</i>	<i>ana kara</i>	<i>ana kara</i>	anakara	anakara
132	anamal	anamal	<i>ana mal</i>	anamal	anamal
133	anaokulu	anaokulu	<i>ana okulu</i>	anaokulu	anaokulu
134	anapara	anapara	<i>ana para</i>	anapara
135	<i>ana sınıfı</i>	<i>ana sınıfı</i>	<i>ana sınıfı</i>	anasınıfı
136	<i>ana vatan</i>	<i>ana vatan</i>	anavatan
137	<i>ana yol</i>	<i>ana yol</i>	<i>ana yol</i>	anayol	anayol
138	<i>ana yön</i>	<i>ana yön</i>	<i>ana yön</i>	anayön	anayön
139	<i>ana yurt, -du</i>	<i>ana yurt, -du</i>	<i>ana yurt</i>	anayurt	
140	<i>andız otu</i>	<i>andız otu</i>	andızotu, -nu	andızotu, -nu
141	<i>anıt mezar</i>	<i>anıt mezar</i>	anıtmezar	anıtmezar
142	<i>anlam bilimi</i>	<i>anlam bilimi</i>	anlambilim
143	anneanne	anneanne	<i>anne anne</i>	anneanne	anneanne	anneanne	
144	<i>ara cümle</i>	<i>ara cümle</i>	<i>ara cümle</i>	aracümle

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
145	<i>ara deniz</i>	<i>ara deniz</i>	<i>ara deniz</i>	aradeniz
146	<i>ara kesit</i>	<i>ara kesit</i>	arakesit, -ti	arakesit
147	<i>ara konakçı</i>	<i>ara konakçı</i>	<i>ara konakçı</i>	arakonakçı
148	<i>ara nağme</i>	<i>ara nağme</i>	<i>ara nağme</i>	aranağme	aranağme	aranağme
149	<i>ara sıra</i>	<i>ara sıra</i>	<i>ara sıra</i>	arasıra	arasıra
150	<i>ara söz</i>	<i>ara söz</i>	arasöz	arasöz	arasöz
151	<i>ara tümce</i>	<i>ara tümce</i>	aratümce
152	<i>ardıç kuşu</i>	<i>ardıç kuşu</i>	<i>ardıç kuşu</i>	ardıçkuşu, -nu
153	<i>arı beyi</i>	<i>arı beyi</i>	<i>arı beyi</i>	arıbeyi, -ni
154	<i>arı kil</i>	<i>arı kil</i>	arıkil	arıkil	arıkil
155	<i>arı kuşu</i>	<i>arı kuşu</i>	<i>arı kuşu</i>	arıkuşu, -nu	arıkuşu, -nu
156	<i>arı sütü</i>	<i>arı sütü</i>	<i>arı sütü</i>	arisütü, -nü
157	<i>arıtimevi</i>	<i>arıtimevi</i>	arıtimevi, -ni
158	<i>arka üstü</i>	<i>arkaüstü</i>
159	<i>armut kabağı</i>	<i>armut kabağı</i>	<i>armut kabağı</i>	armutkabağı
160	<i>armut top</i>	<i>armut top</i>	armuttop
161	<i>art avurt, -du</i>	<i>art avurt, -du</i>	<i>art avurt</i>	artavurt
162	<i>art damak, -ğı</i>	<i>art damak, -ğı</i>	<i>art damak</i>	artdamak

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/1 Winter 2010*

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
163	<i>artık değer</i>	<i>artık değer</i>	artıkdeğer
164	<i>artık gün</i>	<i>artık gün</i>	<i>artık gün</i>	artıkgün	artıkgün	artıkgün
165	<i>artık yıl</i>	<i>artık yıl</i>	<i>artık yıl</i>	artıkyıl	artıkyıl	artıkyıl
166	<i>art oda</i>	<i>art oda</i>	<i>art oda</i>	artoda
167	<i>art zamanlı</i>	<i>art zamanlı</i>	artzamanlı
168	<i>art zamanlılık, -ğı</i>	<i>art zamanlılık, -ğı</i>	artzamanlılık
169	<i>asalak bilimi</i>	<i>asalak bilimi</i>	<i>asalak bilimi</i>	asalakbilim
170	<i>aslan pençesi</i>	<i>aslanpençesi</i>	aslanpençesi	aslanpençesi	aslanpençesi, -ni
171	<i>asma kabağı</i>	<i>asma kabağı</i>	<i>asma kabağı</i>	asmakabağı, nı	asmakabağı	asmakabağı (nı)
172	<i>asma kat</i>	<i>asma kat</i>	asmakat
173	<i>aşermek</i>	<i>aş ermek</i>	<i>aş ermek</i>	aşermek	aşermek
174	<i>aşevi</i>	<i>aş evi</i>	<i>aş evi</i>	aşevi, -ni	aşevi, -ni	aşevi, -ni
175	<i>aşı boyalı</i>	<i>aşı boyalı</i>	aşıboyalı
176	<i>aşı boyası</i>	<i>aşı boyası</i>	<i>aşı boyası</i>	aşıboyası, -nı	aşıboyası
177	<i>aşırı besi</i>	<i>aşırı besi</i>	aşırıbesi	aşırıbesi	aşırıbesi
178	<i>aşırı doyma</i>	<i>aşırı doyma</i>	aşırıdoyma	aşırıdoyma	aşırıdoyma
179	<i>aşırı duyu</i>	<i>aşırı duyu</i>	aşırıduyu
180	<i>aşırı erime</i>	<i>aşırı erime</i>	aşırıergime	aşırıergime	aşırıergime

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
181	<i>aşı taşı</i>	<i>aşı taşı</i>	<i>aşı taşı</i>	aşıtaşı, -nı	aşıtaşı, -nı	aşıtaşı
182	<i>ata erki</i>	ataerki	<i>ata erki</i>	ataerki	ataerki
183	ataerkil	ataerkil	<i>ata erkil</i>	ataerkil	ataerkil
184	atardamar	atardamar	<i>atar damar</i>	atardamar	atardamar	atardamar
185	atasözü	atasözü	<i>ata sözü</i>	atasözü,-nü	atasözü,-nü
186	atbalığı	atbalığı	<i>at balığı</i>	atbalığı, -nı	atbalığı, -nı
187	<i>ateş balığı</i>	<i>ateş balığı</i>	<i>ateş balığı</i>	ateşbalığı, -nı	ateşbalığı (nı)
188	<i>ateş böceği</i>	<i>ateş böceği</i>	<i>ateş böceği</i>	ateşböceği, -ni	ateşböceği	ateşböceği (ni)
189	<i>ateş çiçeği</i>	<i>ateş çiçeği</i>	<i>ateş çiçeği</i>	ateşçiçeği, -ni
190	<i>ateş kayığı</i>	<i>ateş kayığı</i>	<i>ateş kayığı</i>	ateşkayığı, -nı	ateşkayığı, -nı	ateşkayığı, -nı
191	<i>at kestanesi</i>	<i>at kestanesi</i>	<i>at kestanesi</i>	atkestanesi, -ni	atkestanesi
192	<i>at sineği</i>	<i>at sineği</i>	<i>at sineği</i>	atsineği, -ni
193	<i>avcı otu</i>	<i>avcı otu</i>	<i>avcı otu</i>	avcıotu, -nu	avcıotu, -nu
194	<i>avize ağacı</i>	<i>avize ağacı</i>	<i>avize ağacı</i>	avizeağacı, -nı	avizeağacı
195	avuçıçı	<i>avuç içi</i>
196	<i>ayak takımı</i>	<i>ayak takımı</i>	<i>ayak takımı</i>	ayaktakımı, -nı	ayaktakımı	ayaktakımı, -nı
197	<i>ayak teri</i>	<i>ayak teri</i>	<i>ayak teri</i>	ayakteri, -ni	ayakteri, -ni	ayakteri, -ni
198	<i>ayak ucu</i>	<i>ayak ucu</i>	<i>ayak ucu</i>	ayakucu, -nu

	<u>2005</u>	<u>1996</u>	<u>1993</u>	<u>1977</u>	<u>1965</u>	<u>1942</u>	<u>1929</u>
199	ayaküstü	ayaküstü	<i>ayak üstü</i>	ayaküstü	ayaküstü, -nü	ayaküstü, -nü
200	ayakyolu	ayakyolu	<i>ayak yolu</i>	ayakyolu, -nu	ayakyolu, -nu	ayakyolu, -nu
201	<i>ayan beyan</i>	<i>ayan beyan</i>	<i>ayan beyan</i>	<i>ayan beyan</i>	<i>ayan beyan</i>	ayanbeyan
202	<i>ay balığı</i>	<i>ay balığı</i>	<i>ay balığı</i>	aybalığı, -nı
203	aybaşı	aybaşı	<i>ay başı</i>	aybaşı, -nı	aybaşı, -nı
204	<i>ay çöreği</i>	ayçöreği	<i>ay çöreği</i>
205	ayevi	<i>ay evi</i>	<i>ay evi</i>	ayevi, -ni	ayevi, -ni
206	<i>ay ışığı</i>	<i>ay ışığı</i>	ayışığı, -nı
207	<i>ayı üzümü</i>	<i>ayı üzümü</i>	<i>ayı üzümü</i>	ayıüzümü, -nü	ayıüzümü
208	<i>ayrı basım</i>	<i>ayrı basım</i>	ayrıbasım	ayrıbasım
209	<i>ayrık otu</i>	<i>ayrık otu</i>	<i>ayrık otu</i>	ayrıkotu, -nu
210	<i>ay tutulması</i>	<i>ay tutulması</i>	<i>ay tutulması</i>	aytutulması
211	<i>azı dişi</i>	<i>azı dişi</i>	<i>azı dişi</i>	azıdişi, -ni	azıdişi, -ni